

Хлопчик у смугастій піжамі (стислий переказ)

Джон Бойн

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

БРУНО РОБИТЬ ВІДКРИТТЯ

Головний герой роману – хлопчик Бруно, який живе у Берліні, одного дня довідується від матері, що вони змушені переїхати, адже цього вимагають службові обов'язки його батька. Тиждень тому у їхньому чудовому п'ятиповерховому будинку обідав Фурор. Батько Бруно був людиною, на яку потрібно зважати, і у Фурора були великі сподівання на нього. До будинку Бруно завжди приходило багато людей – чоловіків у чудернацьких одностроях, жінок із друкарськими машинками. Хлопчик не знав конкретно професії свого батька, хоч знав, ким працюють батьки трьох його найкращих друзів: батько Карла продавав зелень, батько Даніеля був вчителем, а батько Мартіна був шеф-кухарем. Бруно не хотілося переїжджати, він був не проти, якби відправили лише його сестру Гретель, бо вона була Безнадійним Випадком і лише створювала проблеми для нього. Кухарка, дворецький Ларс і служниця Марія теж мали їхати з сім'єю Бруно.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

НОВИЙ БУДИНОК

Новий будинок стояв серед порожнього, занедбаного місця, мав лише три поверхи, навколо не було інших вулиць, ніде не було крамниць. Бруно мав надію, що вони таки повернуться назад. Хлопчик сумував за своїми трьома найкращими друзями. Він наважився спитати Марію, що вона про все це думає. Та вона вважала, що їй не слід про це судити. Коли хлопчик почув, що двері кімнати матері й батька ледь відчинилися, він налякався, чи суворий батько не почув його нарікань. Але то був не батько, з кімнати вийшов якийсь молодий чоловік в однострої. Він здавався дуже серйозним, ніс ящик, але на мить зупинився і коротким кивком привітався з Бруно. Марія висловила припущення, що це один з солдатів батька, і порадила Бруно триматися якомога далі від них.

У кутку кімнати хлопчика було вікно в стелі, що опускалося на стіну. Бруно глянув у це вікно і побачив щось таке, від чого йому стало дуже холодно й страшно.

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ

БЕЗНАДІЙНИЙ ВИПАДОК

Сестра Бруно – Гретель, була на три роки старша. Вона мала велику колекцію ляльок, а її подружки насміхалися з Бруно і говорили, що йому не 9 років, а лише 6.

Бруно дуже страждав, бо він справді був нижчим за однолітків.

У перший день в новому будинку Бруно зайшов до кімнати Гретель, яка саме розкладала своїх ляльок. Дівчині теж було тут не дуже приємно. Вона пояснила братові, що цей дім називається Геть-Звідси. Назва така, тому що попередній мешканець погано виконував свою роботу й хтось сказав – геть його звідси.

Бруно пожалівся сестрі, що йому сумно без Карла, Даніеля й Мартіна. Потім він побачив у кімнаті сестри таке ж саме вікно, як у своїй. Виглянувши, він побачив автомобіль, у якому вони сюди приїхали, а також три або чотири інших, вони належали солдатам, що працювали на батька. Далі була під'їзна дорога й ліс, який Бруно захотілося дослідити. Раптом хлопчик сказав сестрі, що тут є інші діти. Він повів її у свою кімнату і показав те, що було видно через його вікно.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ

ЩО ВОНИ ПОБАЧИЛИ У ВІКНО

Бруно і Гретель побачили крізь вікно багато чоловіків, дідів, хлопців і хлопчиків. Дівчина здивувалася, що там не було жодної жінки чи дівчинки. Всі ці люди були за огорожею. Під самим віконцем Бруно був великий сад, а за двадцять футів далі від саду була висока загорожа з колючого дроту, що тяглася понад усім будинком і загиналася вгорі.

Гретель мала дванадцять років і вважалася однією з найрозумніших дівчаток у своєму класі, але не могла зрозуміти, що тут відбувається. Зрештою вона сказала, що за дротом сільська місцевість. Брат і сестра дивилися на людей, які шикувалися в чергу й штовхали тачки з одного кінця табору в другий, іноді вони зникали, обминаючи ту або ту одноповерхову хатину. Деякі підтримували себе милицями, і в багатьох були забинтовані голови. Інші тримали в руках лопати, й солдати вели їх до якогось місця, де їх було вже не видно. Найбільше Бруно хвилювало те, чому усі були вдягнені однаковісінько: у смугасті піжами й у смугасті шапочки на головах.

РОЗДІЛ П'ЯТИЙ

ЗАХОДИТИ КАТЕГОРИЧНО НЕ ДОЗВОЛЕНО

Відколи вони прибули у свій новий дім, Геть-Звідси, Бруно не бачив батька. Якось внизу будинка почувся страхітливий галас і тупотіння ніг унизу. Бруно вийшов у коридор подивитися згори. Батько стояв біля кабінету з п'ятьма чоловіками в одностроях. Пізніше хлопець зайшов до батька в кабінет. Батько приязно зустрів сина і почав переконувати, що Геть-Звідси – їхній новий дім. Про повернення він не хотів говорити, хоч Бруно переконував, що вони мусять повернутися, бо в Берліні залишилися дідусь і бабуся. Розмова закінчилася тим, що батько наказав Бруно просто змиритися з тим, що вони залишаються жити тут. Коли хлопчик йшов, то спитав, хто ці люди за огорожею. Батько відповів, що це взагалі не люди. Хлопчик відчинив двері, й батько на мить покликав його назад, щоб сказати "Хайль Гітлер!".

РОЗДІЛ ШОСТИЙ

СЛУЖНИЦЯ, ЯКА КОШТУВАЛА ЇМ НЕДЕШЕВО

Через кілька днів Бруно пожалівся Марії. Він знав її майже протягом усього свого життя. Служниця сказала, що батько знає, як для них має бути краще. Коли Бруно сказав, що батько дурний, Марія налякалася, щоб їх не почули. А потім розповіла, що батько – хороший чоловік, який про всіх дбає. Мати Марії знала його, ще коли він був хлопчиком. Вона працювала у бабусі Бруно, була її костюмером, коли бабуся була молодого й гастролювала Німеччиною. Після того, як бабуся перестала виступати, мати Марії одержувала від неї невеличку пенсію, але часи тоді були тяжкі, тому батько Бруно запропонував Марії роботу. Через кілька місяців Марііна мати тяжко захворіла, потім померла, але всі видатки оплатив батько Бруно. Після цієї розмови Бруно почав ставитися до Марії з більшою повагою.

РОЗДІЛ СЬОМИЙ

ЯК МАТИ ПРИПИСАЛА СОБІ ЧУЖІ ЗАСЛУГИ

Через кілька тижнів Бруно вирішив зробити гойдалку на дубі біля будинку, але для цього потрібно було знайти мотузку і шину. Того ранку ані матері, ані батька не було вдома. Коли хлопець вийшов із дому, то побачив, що Гретель розмовляє з лейтенантом Котлером і голосно регоче. Лейтенант Котлер був тим самим молодим офіцером, якого Бруно бачив першого дня свого перебування в Геть-Звідси. Після того Бруно бачив його не раз – він прибігав у дім і вибігав із нього, так ніби був його власником. Бруно знав, що батько не любив лейтенанта Котлера.

Котлер завжди називав Бруно "малим чоловічком", але хлопець все ж таки закрив очі на образи і попросив шину. Тут Котлер побачив Павела – старого чоловіка, який наприкінці дня приходив допомагати чистити картоплю для приготування обіду, перш ніж одягав свою білу курточку й прислуговував за столом. Котлер заговорив з Павелем зухвалим тоном, попри те, що годився в онуки цьому чоловікові. Лейтенант наказав старому відвести Бруно до складу і принести сюди шину, яку хлопець собі вибере.

Через дві години Бруно гойдався на шині і упав обличчям на землю. Коли він сів, колесо з шиною повернулося й ударило його по голові. Павел помітив, як стався нещасливий випадок, прибіг і заніс хлопця до кухні. Вдома був лише Павел. Він приніс аптечку і зробив усе що слід. Бруно був здивований, коли Павел признався, що він насправді лікар. Чоловік був дуже худий, із довгими пальцями й кутастими рисами. Вони розмовляли, коли повернулася мама. Почувши її голос, Павел швидко повернувся до своєї роботи. Бруно розповів мамі, як Павел допоміг йому. Вона відправила хлопчика у свою кімнату, але він встиг почути, що мама подякувала Павелу і сказала: "Якщо комендант запитає, ми скажемо, що рану Бруно прочистила я."

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ

ЧОМУ БАБУСЯ РОЗГНІВАЛАСЯ

Двома людьми, яких Бруно в Геть-Звідси бракувало найбільше, були його дідусь Маттіас і бабуся Наталі. Дідусеві було 63 роки, протягом усього свого життя він тримав ресторан у центрі міста. Бабусі було 62 роки, вона вміла гарно співати, колись грала на сцені. На кожне Різдво та на кожен день народження вона створювала для себе і внуків невеличку п'єсу, яку вони розігравали перед матір'ю, батьком та дідусем. Остання п'єса, яку вони ставили, закінчилася катастрофою... Десять тижнів до того в домі запанувало велике збудження, бо батька почали називати комендантом. А ще перед цим до них приходили обідати Фурор і вродлива білява жінка. На Різдво батько вдягнув свій новісінький однострій, але бабуся не була цим вражена і сказала, що хибно вихована свого сина, що він не усвідомлює, що означає його мундир: він гарно вдягається, але творить жахливі речі. Ці слова чули Бруно і Гретель. Все закінчилося тим, що бабуся пішла з вечері зі словами: "А коли я бачу тебе в цьому мундирі, то мені хочеться виколоти собі очі!". Після цього Бруно не часто бачився з бабусею й навіть не мав змоги попрощатися з нею, перш ніж переселився до Геть-Звідси.

РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ

БРУНО ПРИГАДУЄ, ЯК ВІН ТІШИВСЯ ДОСЛІДЖЕННЯМИ

Солдати приходили щодня, влаштовуючи наради в кабінеті батька, який досі залишався неприступним для Бруно. Лейтенант Котлер досі розгулював будинком, розмовляв з Гретель, або про щось шепотівся в кімнатах із матір'ю. Павел приходив у дім щодня, чистив картоплю та моркву, а потім одягав білий піджак і прислуговував за обіднім столом. До дітей почав приїжджати вчитель на ім'я гер Ліст. Бруно було так сумно, що він вирішив здійснювати дослідження. Хлопчик знайшов пальто та старі черевики і покинув будинок. На лавці біля будинку він прочитав табличку: "Установлена на честь відкриття табору... — він завагався, — "Геть-Звідси... Дев'ятнадцятого червня сорокового року".

РОЗДІЛ ДЕСЯТИЙ

ТОЧКА — ПЛЯМА — КЛЯКСА — СИЛУЕТ, ЩО ПЕРЕТВОРИВСЯ НА ХЛОПЧИКА

Прогулянка понад загорожею з колючого дроту забрала в Бруно набагато більше часу, ніж він сподівався. Він ішов і йшов, поки будинок зник із поля зору остаточно. Ідучи вже годину, він побачив маленьку точку, яка перетворилася на пляму, потім на кляксу, й зрештою стала схожою на хлопчика, який сидів і про щось думав.

Бруно привітався з хлопчиком, який був меншим від нього. Хлопчик сидів на землі із сумним обличчям. Він був у такій самій смугастій піжамі, яку носили люди по той бік загорожі, і смугастій шапочці на голові. Його ноги були босі і брудні. Його шкіра була сіра, а очі дуже великі. Звали його Шмульт. Виявилося, що їм обом по 9 років, і народилися вони в один день – п'ятнадцятого квітня тридцять четвертого року.

Шмульт розповів, що за огорожею є багато хлопців, але вони часто б'ються. Тому Шмульт приходить сюди, щоб побути на самоті. Він був родом з Польщі, але знав німецьку, бо його мама була вчителькою. Хлопчик розповів, що колись жив дуже добре.

РОЗДІЛ ОДИНАДЦЯТИЙ

ФУРОР

За кілька днів до того як Бруно прийшов додому й побачив, що Марія пакує його речі, батько повернувся у стані великого збудження і повідомив, що у четвер до них прийде сам Фурор, щоб щось обговорити. Гретель пояснила Бруно, що Фурор править країною. Діти отримали вказівки, як поводитися, їх гарно вдягнули.

Фурор з високою жінкою. Він мав темне волосся, дуже коротко підстрижене, й маленькі вусики. Жінка здалася Бруно найгарнішою в світі, вона мала біляве волосся й дуже червоні губи, і усміхнулася хлопчикові. Звали її Єва. Після відвідин Фурора Бруно чув, як батько говорив матері, що не має вибору, тому доведеться покинути Берлін.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ ДВАНADЦЯТИЙ

ШМУЛЬ НАМАГАЄТЬСЯ ВІДПОВІСТИ НА ЗАПИТАННЯ БРУНО

Шмульт розповів, що до того, як прибув сюди, жив з мамою, батьком і братом Йосипом у маленькій квартирці над майстернею, де тато виготовляв годинники. Тато подарував Шмульту гарний годинник, який пізніше відібрали солдати. Якось Шмульт прийшов додому зі школи і побачив, як мама виготовляє для сім'ї пов'язки зі спеціальної тканини й малює зірку на кожній із них. І вона сказала, аби щоразу, виходячи з дому, вони вдягали на руку одну з цих пов'язок. Кілька місяців вони носили пов'язки, а потім їх вигнали з дому. Вони мусили перебратися в іншу частину Кракова і жити зі ще однією родиною. Через кілька місяців жажливим потягом їх перевезли сюди.

Хлопці поговорили, а згодом Бруно рушив додому, прагнучи чимдуж розповісти усім про Шмуля. Та він зрозумів, що це ні до чого доброго не призведе.

РОЗДІЛ ТРИНАДЦЯТИЙ

ПЛЯШКА ВИНА

Минали тижні, й Бруно почав звикати до Геть-Звідси. Щодня після шкільних уроків він вирушав у тривалу прогулянку понад загорожею, сідав і розмовляв зі своїм новим другом Шмулем. Якось Марія розповіла Бруно все, що знала про Павела. Пізніше Бруно розпитав Шмуля, чи він не знає Павела. Та хлопець не знав такого чоловіка, бо за огорожею перебувало надто багато людей. Шмульт розповів, що хоче працювати у зоопарку, а Бруно сказав, що хоче бути добрим солдатом. Шмульт вважав, що добрих солдатів не існує. Коли Бруно розповідав про сестру і її розмови з Котлером, Шмульт зблід, а потім зізнався, що дуже боїться лейтенанта.

Того ж вечора лейтенант Котлер прийшов на обід. Павел прислужував їм за столом, і Бруно помітив, що старий дуже сумний, а його руки тремтять. Він був неуважним і вчасно не відкоркував іншу пляшку вина. За обідом Котлер розповів, що його батько був професором літератури в університеті, але зараз він не спілкувався з батьком, який покинув Німеччину. Батькові Бруно було цікаво, чи батько Котлера не погоджується з політикою уряду. Раптом Павел випустив пляшку з рук, і вона впала, виливши вино прямо на коліна Котлеру. Котлер дуже розгнівався на Павела, й ніхто – ні Бруно, ні Гретель, ні мати, ні навіть батько – не втрутилися, щоб не дати йому

зробити те, що він зробив, хоч жоден із них не міг на те дивитися. Хоч це й примусило Бруно заплакати, а Гретель смертельно зблідла.

РОЗДІЛ ЧОТИРНАДЦЯТИЙ

БРУНО ВЕЛЬМИ ПРАВДОПОДІБНО БРЕШЕ

Одного разу Шмуль прийшов із підбитим оком, і коли Бруно запитав у нього, що сталося, то він похитав головою і сказав, що не хоче про це говорити. Щодня Бруно запитував Шмуля, чи той дозволить йому пролізти під колючим дротом, щоб вони могли погратися вдвох, але Шмуль казав, що це погана думка.

Одного дня Бруно запитав, чому Шмуль і всі інші носять смугасті піжами. Шмуль пояснив, що їхній колишній одяг забрали солдати. Бруно насправді подобалися смуги, і йому вкрай набридло носити штани, сорочки, краватки й черевики.

Якось падав дощ і Бруно залишився вдома. Він ненароком проговорився про Шмуля сестрі, але зумів збрехати, що це насправді уявний друг.

РОЗДІЛ П'ЯТНАДЦЯТИЙ

І ЯК ВІН ТІЛЬКИ МІГ?

Протягом кількох тижнів лив дощ, і Бруно й Шмуль не бачилися так часто. Коли вони побачилися після першої великої зливи, Бруно відчув тривогу за свого друга, бо той ніби ще дужче схуд. Іноді Бруно приносив йому хліба з сиром. Але від будинку до місця зустрічі хлопчиків було далеко, і часто Бруно сам все з'їдав, поки ніс.

Наближався батьків день народження, мати вирішила влаштувати вечірку для всіх офіцерів, які служили в Геть-Звідси. Котлер допомагав їй. Одного разу, коли Бруно дивився на табір із вікна своєї спальні, він побачив, як до загорожі підійшов собака й голосно загавкав, і лейтенант Котлер застрелив його. Лейтенант весь час крутився біля будинку, був тут, коли Бруно лягав спати й уже снував поблизу, коли малий ще навіть не прокинувся.

Пополудні напередодні вечірки на честь батькового дня народження Бруно зіткнувся з лейтенантом Котлером, який щойно вийшов із кухні. Коли до них підійшла мама, вона попросила Бруно зайти на кухню, бо хотіла приватно поговорити з лейтенантом.

Бруно зайшов до кухні і побачив Шмуля. Хлопчик пояснив, що Котлер привів його сюди, щоб він своїми тонкими пальцями почистив шістдесят чотири маленькі келишки. Бруно помітив, що рука Шмуля схожа на руку скелета. Хлопці торкнулися руками і завважили різницю.

Бруно відчинив дверцята холодильника, шукаючи там чогось поїсти. Він знайшов половинку фаршированого курчати і почав їсти. Нарешті він здогадався пригостити друга. Шмуль боявся Котлера, тому вкинув три шматки собі в рот, усі відразу, й розжував їх за двадцять секунд. Бруно хотів запропонувати йому ще чогось поїсти, але саме в цю мить лейтенант Котлер увійшов до кухні. Він почав кричати на Шмуля, питати, чи він щось їв. Шмуль сказав, що Бруно його друг і це він дав йому їжу. Тоді Котлер почав випитувати Бруно, чи знає він Шмуля. Бруно збрехав, що ніколи раніше не бачив цього хлопця і не розмовляв з ним. Лейтенант Котлер наказав Шмудеві

відполірувати усі келешки, а потім пообіцяв покарати. Бруно пішов у вітальню, усвідомлюючи, що зрадив і відрікся друга.

Кожного з наступних полуднів Бруно приходив до того місця в загорожі, де вони зустрічалися, але Шмуля там жодного разу не було. Через тиждень Шмуль з'явився, його обличчя було вкрите синцями. Бруно просив вибачення і говорив, що ненавидить лейтенанта Котлера. Шмуль підняв нижню дротину колючої загорожі і просунув туди свою руку. Тоді два хлопчики потисли один одному руки й усміхнулися.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ ШІСТНАДЦЯТИЙ СТРИЖКА

Минув майже рік відтоді, як Бруно переїхав. Якось померла бабуся, й родина приїхала на похорон в Берлін. Мама сказала Бруно, що тато особливо сумував, бо він сперечався з бабусею й вони не помирилися перед її смертю. Бруно звик до Геть-Звідси, стало краще, коли лейтенанта Котлера кудись перевели. Якось Бруно зважився на дуже незвичайний крок. Він вирішив поговорити з Безнадійним Випадком. Він пішов у кімнату Гретель, сестра уже не гралася ляльками, а вивчала історію і географію. Вона пояснила братові, що це місце називається не Геть-Звідси, а огорожа тут стоїть для того, щоб тримати євреїв разом. Та розмова перервалася, бо Гретель знайшла у своєму волоссі воші.

З'ясувалося, що обоє, Гретель і Бруно, мали воші. Батько згодив синові волосся. Коли Бруно побачив себе в дзеркалі, він не міг не помітити, яким схожим на Шмуля тепер став, і подумав, що, певно, усі люди по той бік загорожі мають воші, й тому голови в них усіх теж поголені.

РОЗДІЛ СІМНАДЦЯТИЙ МАТИ ДОМАГАЄТЬСЯ СВОГО

Протягом кількох наступних тижнів матері, здається, усе більше не подобалося життя в Геть-Звідси. Вона не мала нікого, з ким могла б погостити. А Бруно не хотілося більше в Берлін: він полюбив гера Ліста, набагато більше подружився з Марією, а надвечірні розмови зі Шмулем наповнювали його радістю. Якось батько покликав Бруно й Гретель до свого кабінету й спитав, чи не хотіли б вони разом з матір'ю повернутися до Берліну. Бруно сказав, що хоче, щоб вони були разом, усі четверо. Коли батько сказав, що дітям тут надто самотньо, Бруно, не обдумавши своїх слів, сказав, що тут є сотні дітей за огорожею. Батько почав допитувати його, але хлопець сказав, що бачив дітей лише крізь своє вікно. Після цієї розмови батько остаточно вирішив, що дружині і дітям пора повертатися в Берлін. Протягом тижня матір, Бруно і Гретель мали поїхати.

РОЗДІЛ ВІСІМНАДЦЯТИЙ

ЯК У БРУНО ВИНИКЛА ДУМКА ПРО ОСТАННЮ ПРИГОДУ

Наступного дня Шмуль не прийшов до загорожі. Не з'явився він і наступного дня.

Коли на третій день Бруно прийшов туди, Шмуль нарешті з'явився. Друг розповів, що зник його тато. Бруно повідомив, що в суботу назавжди повертається в Берлін. Завтра мав бути останній день, коли вони зустрінуться. Бруно хотів ще погратися зі Шмулем і зрозуміти, яке життя за огорожею. Шмуль просунув руку під загорожею й підняв її трохи, так, щоб малий хлопець, приблизно такий завбільшки як Бруно, міг би пролізти під нею.

Бруно осяяла блискуча думка. Зараз він був лисий, а якщо мав би смугасту піжаму, то за огорожею його б ніхто не впізнав і не покарав. Це була б їхня остання пригода. Шмуль міг дістати піжаму. До того ж, Бруно міг допомогти йому пошукати тата.

РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТНАДЦЯТИЙ

ЩО СТАЛОСЯ НАСТУПНОГО ДНЯ

Наступного дня Бруно прийшов до Шмуля. Той приніс піжамні штани, піжамну куртку та смугасту шапочку. Бруно перевдягнувся, а свій одяг поклав під огорожею. Хлопець мусив скинути свої черевики та грузнути босими ногами у болоті. Потім він переліз під огорожею, вимастившись брудом. Бруно хотів обняти Шмуля. Шмуль також поривався обняти Бруно, проте вони не обнялися, а натомість пішли геть від загорожі. Люди тут здавалися неймовірно сумними, були жахливо худими, з поголеними головами. Солдати кричали на людей і знущалися. Бруно сказав Шмулеві, що йому хочеться додому. Шмуль нагадав, що вони повинні шукати його тата. Півтори години вони ходили по табору.

Згодом Бруно вирішив повертатися. Вони не знайшли тата, але Шмулеві було приємно, що друг побачив, як йому живеться. Раптом солдати оточили територію табору, ту саму, на якій тепер перебували Бруно та Шмуль. Їх примусили марширувати. Почався дощ, згодом усіх заштовхнули до довгої кімнати, напрочуд теплої й дуже надійно збудованої.

Шмуль притиснувся дуже близько до Бруно й подивився на нього переляканим поглядом. Бруно сказав, що йому шкода, що вони не знайшли Шмулевого тата. А тоді Бруно сказав, що Шмуль – його найкращий друг. Раптом входні двері несподівано зачинилися й гучне металічне клацання пролунало зовні. У кімнаті стало зовсім поночі, а хлопці трималися за руки.

РОЗДІЛ ДВАДЦЯТИЙ

ОСТАННІЙ

Більше ніхто й нічого не чув про Бруно після цього. Через кілька днів солдати, які шукали Бруно, знайшли його одяг під загорожею. Батько так і не зміг зрозуміти, що сталося з його сином. Мати залишалася в Геть-Звідси протягом кількох місяців, чекаючи звісток від Бруно, аж поки одного дня, геть несподівано, подумала, що він міг повернутися додому сам-один, тож негайно виїхала до їхнього колишнього будинку.

Батько залишався в Геть-Звідси ще цілий рік і заслужив ненависть своїх солдатів, яких безжально ганяв. Одного дня він пішов до того місця в загорожі, де рік тому було знайдено купку одягу. Чоловік побачив, що огорожа була неналежно прикріплена до ґрунту, що коли її підняти, то невеличка особа (така, як малий хлопчик) могла під нею

пролізти. Коли він зрозумів, що сталося, то ноги відмовилися тримати його.

Через кілька місяців після цього до Геть-Звідси прийшли інші солдати, й батькові Бруно було наказано піти з ними, й він пішов, не нарікаючи й майже з радістю, бо йому тепер було байдужісінько, що з ним станеться далі.

І це кінець розповіді про Бруно та про його родину. Звичайно, усе це сталося дуже давно й ніщо подібне більше не станеться.

Не в наші дні й не в нашу історичну добу.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу